

FÓIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

<p>Prețul Abonamentului : Pentru Austro-Ungaria pe an . . 5 fl. -- cr. " " " " pe 1/2 an . 2 " 50 " " România și străinătate pe an . 14 franci " " " " pe 1/2 an 7 "</p>	<p>Prețul inserțiunilor : Pentru publicații oficiale, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 cuvinte 3 fl., până la 200 cuvinte 4 fl., de aci în sus 5 fl.</p>	<p>Correspondențele sînt a se adresa redacției „FÓIA DIECESANĂ“; eră banii de prenumerațiune și inserțiuni la Tipografia diecesană în Caransebeș.</p>
---	---	---

Cuprinsul: Proiect de regulament pentru afacerile interne ale Consistoriului diecesan. (Continuare). — Legea nouă veterinară. — Pompei. (Fiuc). — Varietăți. — Publicare. — Provocare. — Concurse.

Proiect de regulament

pentru afacerile interne ale Consistoriului Eparchiei gr. or. române a Caransebeșului.

(Continuare).

§. 19. Forma expedițiilor va fi tot aceea de până acuma.

Referenții sînt înse îndatorăți a însemna în acel cas, când au a se alătura la expedițiune acluse, acele acluse și numărul lor astfel, încât să se evite ori și ce confușiune în expedit, și ca din act să se pôtă sci ori și când, care și câte acluse sau alăturat expedițiunii.

Asemenea sînt îndatorăți referenții, ca în acele cause, în cari se așteptă respunsuri în termine fixe *preclusive* sêu *fielive*, aceste termine să-le însemne pe cõla de referadă cu cerusă roșie sêu vênătă în mod mai bătătoriu la ochi spre a se putea însemna în termionul de termine și a se ținea în evidență din partea protocolistului cons. Expedițiunile revêdute de președinte și provêdute cu „*expediatur*“ sêu scriu curat, sêu colațiunează sub controla și respunderea secretariului consistorial, și apoi după natura lucrului sêu subseriu sêu numai de președinte respective de suplinitele lui legal, sêu împreună cu secretariul consistorial ori referintele concerninte sêu în obiecte de o însemnătate secundară numai de referinte sêu secretariu din însărcinarea presidiului.

Sentențe în cause particulari sêu subseriu prin președinte și secretariul ședinței respective.

Sentențele se provêd cu sigilul consistorial.

Conspecte, înrotulări de acte, date statistice, proiecte de regulamente alăturate la vre un raport câtră autoritățile mai înalte sêu câtră Sinodul eparchial le subseriu referenții, — raportul însuși însă președintele consistorial sêu substitutul sêu legal:

Estrasele protocolari se dau la mandatul presidiului prin secretariu sêu prin substitutul acestuia.

Ursoriile și dispozițiunile pentru întregirea actelor sêu pentru desluciri prealabili, „din mandatul presidiului consistorial“ se pot face cu subscrierea numai a secretariului sêu a referentului consistorial în cauză.

CAP II.

Oficiile ajutătoare ale Consistoriului diecesan.

1. Cancelarea de manipulațiune.

§. 20. Cancelarea de manipulațiune stă sub direcțiunea secretariului consistorial, căruia îi substatu archivarul, protocolistul cancelistii și practicanții cu sêu fără adjut ai cancelariei consistoriale.

La cas de împedecare sêu absință pe directorul îl suplinesce cel mai înaintat între manipulanții de regulă archivarul. Suplinirile acestea pentru timp mai îndelungat le reguléază presidiul, eră pentru trebuințe momentane directorul cancelariei.

§. 21. Localitățile, mobilele, recuisitele și materialul necesariu sêu procură amăsurat bugetului prin directorul de cancelarie din anticipațiunile, ce ile asignéază senatul epitropesc la casa diecesană.

Referenții primesc numai hârtia necesarie pentru concepte și expedițiuni din cancelaria consistorială, eră pentru procurarea recuisitelor de scris, precum pene, negrelă, luminări etc. ei primesc un pausal lunar și anume pe lunile Octomvrie până inclusive Martie câte 1 fl. 50 cr., eră pe lunile Aprilie până inclusive Septemvrie 50 cruceri peste tot 12 fl. pe an, avênd referenții singuri a-și procura pređisele recuisite.

Lemnele de încălddit le procură inspectorul caselor diecesane.

Formularele și blanchetele de manipulațiune le statorosece presidiul în conțelegere cu referenții și cu directorul de cancelarie.

Oficiul de casă.

§. 22. Oficiul de cassă consistorială se prevede prin un cassariu și un controlor și acestia sânt solidari respunđători pentru manipularea cassei și au a îndeplini agendele și datorințele lor după regulamentul pentru manipularea internă și contabilitatea fondurilor diecesane votat de sinodul eparhial în anul 1884, în special:

a) Tóte percepțiunile și erogațiunile se fac în preința ambilor functionari ai cassei și ambii subscriu tóte documentele cassei; și numai acele documente sânt valide, cari vor fi subscrise de cassariu și de controlor și provědute cu stampilia oficiósă;

b) Tóte valorile fie acelea bani gata seu obligațiunii publice se pastréză în cele două casse de fer sigure contra focului și spargerei în localul cu ușa de fer și cu ferestrele îngrădite cu fer;

Tot în aceste casse se depun și inventarele, contractele, testamentele, literile fundationali, depozitele și documentele de însemnătate.

c) Cheile acestei casse le pastréză una cassariul, ceialaltă controlorul, a treia delegatul senatului episcopesc.

Duplicatul cheilor pachetate și sigilate au se se păstreze în locul destinat de senatul episcopesc;

d) Oficiul de cassă va purta despre percepte și erogațiuni protocoalele prescise în §§-ii 10 și 11 din regulamentul cassei votat de sinodul eparhial în anul 1884.

*III. Exactorul totdeodată procuristul Tipografiei și
Librării diecesane*

§. 23. Exactorul diecesan este îndatorat a da ajutorul necesariu controlorului diecesan în purtarea contabilității fondurilor diecesane, cu deosebire el are a revedea și censura preliminarile de venite și spese ale tuturor comunelor bisericesci și ale protopresbiteratelor din diecesă precum și rațiociniile și inventarele din punct de vedere al exactității. El își dă părerea în privința introducerii unei controle exactorale la tóte comunele bisericesci și el la convocarea Consistoriului are a-și da părere ca pricepătoriu de lucru în cauzele de rațiociniu apelate la Consistoriu.

Exactorul are cu finea fiecărui an a raporta Consistoriului despre întręga activitatea sa arătând cu numele comunelor după protopresbiterate: câte preliminar și socoți bisericesci a revědit, câte a retrimis spre întregire? El poartă *evidența generală a averei comunelor bisericesci și a protopresbiteratelor după formulariul statorit.*

Exactorul stă sub imediata dispozițiune a senatului episcopesc, și substituirea lui la cas de împedecare o face presidiul consistorial.

În fine exactorul de o camdată este și *administratorul stabilimentelor diecesane, a tipografiei și*

librării diecesane. Fiind aceste stabilimente firmă improcolată judecătoresece, administratorul este totdeodată *procuristul firmei* și referințele între el și Consistoriu au a se judeca după §§-ii 37, 38, 39, 40, 41 și 42 ai legii comerciale, Articulului dietal XXXVII din anul 1875*).

Prelângă acestea el este îndatorat în special

1) a duce tóte protocoalele de lipsă și a face socotelele anuale atât ale tipografiei cât și a librării;

2) a manipula cu banii, adecă dēnsul primesce banii întrați din vinderea atât a marfei din librărie cât și a productelor tipografiei nóstre diecesane. Tot dēnsul face tóte cheltuelile atât ale librării cât și ale tipografiei pe lângă documente valide;

3) administratorul stabilementelor are se primescă banii, ce vin la librărie seu tipografie fie în epistole, fie pelângă mandate postale seu rambursă fie pe altă cale introducându-i totdeodată și în jurnalele respective și îi depune îndată în cassa anuală de fer;

4) cuitarea banilor întrați se face prin administratorul stabilimentelor;

5) corespondința cu comandatoriile de produsele tipografiei seu de marfă din librărie o va purta ad-

*) §§-ii citați sună:

§. 37. Celce a primit dela proprietariul (principalul) unui stabiliment de negoț o plenipotința de procura seu este numit expres de procurist seu este împuterit *per procura* a subscrie firma principalului, acesta este *procurist*.

§. 38. Procura împuteresece la tóte soiurile de negoțări și afaceri de drept judecătoresece și nejudicătoresece, cari le aduce cu sine purtarea unei industrii comerciale; ea suplinesece plenipotința specială recerută după legile țerei și îndreptătesce la luarea și demiterea ajutătorilor de negoț și plenipotențiatilor spre acest scop.

§. 39. Restrîngerea cuprinsului procurei n'are valóre juridică față cu alte a 3-ia persóne.

§. 40. Procuristul are să subscrie astfel, că el pelângă firmă mai face un adaus, ce indigitéză procura și își subscrie numele.

§. 41. Darea procurei are a o însinua principalul în *persónă seu în formă autentică la tribunalul competent* pentru de a se introduce în registrul negoțatoriilor. Totdeodată procuristul va preda acolo în *persónă subscrierea firmei* seu o va înainta în forma autentică.

§. 42. Incetarea seu stergerea procurei are a fi însinuată din partea principalului pentru de a se introduce în registrul negoțatoriilor. Dacă incetarea procurei n'a fost introdusă în registrul negoțatoriilor și n'a fost adusă la cunoștința publică, în acest cas principalul o póte validita față cu o persónă a 3-ia numai dacă póte comproba, că cel din urmă a avut cunoștința despre incetarea firmei atunci, când s'a încheiat negoțul.

ministratorul, după ce sa pus în conțelegere cu librariul și cu tipograful.

6) Despre principiile, pe basa cărora are a se defige prețul de vinzare al marfei din librărie precum și prețul produselor tipografiei se va da simțindu-se trebuința o instrucțiune separată:

7) Marfa din librărie seu produsele tipografiei în princip se vor vinde cumpărătorilor, ce vin în persoană numai pelângă *banî gata*, la persoane bine acreditate se pôte face excepțiune înse suma creditelor peste tot se nu trecă peste 300 fl.; erva celor din afară se vor espeda obiectele vândute pelângă rambursă, decât n'au trimis banî;

8) Înainte de închiderea prăvăliei sera administratorul consistorial va numera banii intrați și încheind jurnalul de di i-i va depunc îndată în cassa manuală de fer;

9) Sume mai mari de banî nu se pot ținea în cassa manuală de fer a librăriei și tipografiei, pentru aceea sumele de banî, ce trec peste 500 fl. au se fie deportate seu la cassa diecesană seu la o cassă de economii secură;

10) Denumirea și demiterea personalului dela tipografie și dela librăria diecesană, o face administratorul respective procuristul după prealabila încunoscintare și aprobare a Consistoriului;

11) Administratorul stabilementelor va deporta la cassa diecesană până la cel mult 31 Decembre a fiecăruia an chiria, perceputele și anuitățile capitalului împrumutat pentru înființarea acestor stabilemente;

12) Inventariul împreună cu rațiociniile anuale se vor compune și respective încheia cu finea lunei lui Martie a fiecărui an și le va subșterne Consistoriului diecesan.

13) Orele de cancelărie în edificiul librărie pentru administratorul consistorial diecesan sânt înainte de amediădi dela 9—12; erva după amediădi dela 3—6 eventual 7 ore.

IV. Fiscul consistorial.

§. 24. Pentru apărarea drepturilor private și pentru purtarea proceselor civile proprii ale episcopiei, apoi pentru de a-și da opiniunea juridică în cause speciale — decât se recere — în fine pentru acuzării în cause disciplinari grave la Consistoriu, este chemat fiscul consistorial.

El este îndatorat a face raport Consistoriului despre starea proceselor de judecată încredintate lui, ori când ise va cere, erva cu finea anului *raport anual general* despre tôte procesele încredintate lui, spre folosire la raportul senatului epitropesc către sinod (§. 43 din instruct, pentru administrarea averei diecesane din anul 1884).

O instrucțiune specială statorindă la propunerea senatului epitropesc în înțelegere cu fiscul consistorial, ce are a fi aprobată din partea Consistoriului plenariu, va regula mai în detaliu tôte agendele fiscalului consistorial.

V. Defensorul matrimonial.

§. 25. Pentru ingerința legală în apărarea matrimonialului în cauzele divorțiale pertractându la Consistoriu diecesan este chemat defensorul matrimonial. Datorința lui este de a examina, decât procesul divorțial s'a purtat după normele prescise în regulamentul pentru procedura judecătorească în cause matrimoniale votat de Congresul naț. rom. bis. din anul 1878 și apoi a elabora cu zel, diligență și credință opiniunile sale; spre acest scop densus are de a cerceta cu cea mai bună băgare de samă și cu deamăruntul tôte actele procesuale cu deosebire se caute, că încheiatu-s'a cununia după prescisele canonice ale bisericii noastre și ale legilor țerei seu ba? căci dacă va afla din acte, că fețele litigerante, când au pășit la misterul cununiei au fost libere, ajunse în etatea prescisă, că sa făcut între ele buna învoire (logodna), că s'an făcut prescisele 3 strigări atât pentru mire cât și pentru mirésă și că cununia s'a binecuventat după lege de regulă prin preotul miresei, i-i va fi ușor a apăra validitatea căsătoriei care este chemarea lui principală.

VI. Medicul consistorial.

§. 26. Pentru darea de păreri medicale în cauzele pertractându la Consistoriu este chemat medicul consistorial, carele va îndeplini însărcinările de resortul seu primite dela Consistoriu cu conșciință și credință.

VII. Technicul consistorial.

§. 27. Pentru de a da păreri motivate la edificări și reparări de biserici și case de școle precum și la alte clădiri ale fondurilor diecesane și ale comunelor bisericesci este chemat tehnicul consistorial. El este îndatorat a cerceta și a esamena conșcientios proiectele de clădiri bisericesci școlare și economice *din punct de vedere tehnic și al șeselor*.

El va constata cu ajutoriul actelor *din punct de vedere tehnic*, decât locul unde se intenționază zidirea, este liber de ori-și ce periclu de surpare, cufundare, inundare etc. decât este sănătos și svântat, la biserici, că altariul lor se vină aședat cătră răsărit, ca să fie destul de largă, lungă și înaltă față cu numărul sufletelor din respectiva comună, și că biserica pecăt vor erta numai împrejurările se fie în loc liber de tôte părțile în o stradă principală în mijlocul comunei. Asemenea și clădirea caselor de școlă se corespundă legilor și anume pelângă cantelele și condițiunile igienice de mai sus cu privire la biserici, ca se fie destul de mari amesurat numărului școlariilor, socotind pe un școlariu 0.800 până la 1200 metri cuadrați (8—12 urme □).

Localele de învățământ se cuprindă 60—80 de școlari. Pentru școlari, ce trec peste numărul acesta trebuie se se facă al doilea local.

Înlăuntrul localelor trebuie se fie luminose, ușor de ventilat (de aerisit) luându-se în strênsă băgare

de sēmă planul ministerial din anul 1874 eventual elaborând tehnicul consistorial pe baza celui ministerial *un plan normal pentru clădirile de școlă din diecesă*. Cuartirul învățătorului se constea din 2 încăperi, o bucătărie și o cămară, afară de acestea se aibe un staul, șopron și o grădină din cel puțin $\frac{1}{4}$ de juger, care se se pōtă îngrădi. Acestea sūnt de a se observa și la clădiri de case parohiale. El va cerceta mai departe, cā aceste clădiri se ofere deplină siguranță publică personală din tōte punctele de vedere, ca materialul de întrebuintare se fie solid și durabil.

Din punct de vedere al speselor tehnicul consistorial va cerceta, decā prețul materialului de clădit și propus în specificațiunea speselor este moderat, acceptabil după împrejurările comunei, în care se zidesce, și decā comuna dispune sēu nu pe deplin de mijlocele materiale recerute la clădire, și dacā încordarea comunei nu trece peste puterile ei.

De aceia tehnicul consistorial va esamina și contractele încheiēnde cu arhitecții după ținuta licitațiune minuendă și va propune emendarea eventualelor stipulațiuni prē onerose pentru comunele bisericesci.

El în conțelegere cu fiscul consistorial va elabora un *formulariu de contracte pentru asemenea clădiri* și acela subșternut Consistoriului și aprobat de el, se va comunica comunelor bisericesci spre orientare și urmare în casuri ocurente.

La colaudările unor asemenea edificii, încât va fi esnis tehnicul consistorial, el va cerceta, dacā clădirea este terminată după planul și condițiunile stipulate în contract luând protocol circumstanțial despre cele aflate, pe care apoi îl va subșterne Consistoriului cu specialele sale propuneri spre ulterioară dispunere.

(Va urma).

Legea nouă veterinară.

Poporul nostru se susține cu deosebire din economia vitelor și lucrarea pământului.

Precum am amintit în numărul trecut cu 1 Ianuarie 1889 a intrat în viață o nouă lege veterinară. Dispozițiunile acestei legi (Art. VII din anul 1888) împreună cu ordinațiunile ministeriale referitoare la executarea ei sūnt pentru noi de cea mai mare însemnătate și ele au acel scop, ca vitele se fie ferite de morburii lipiciose și ca în casuri, când totuș s'ar ivi sēu s'ar importa (din România și Sērbia) asemenea morburii epidemice, se se pōtă împedeca lățirea lor mai departe.

Deci pentru-ca numai vite sănătoșe se se pōtă vinde și pentru ca se se împedeca furăturile de vite și aducerea lor neertată peste graniță din România și Sērbia s'au introdus paspōrte de vite în colorii albe și galbine. Paspōrtele de vite de colorii galbină se vor da în acele comune, care sūnt limitrofe cu România sēu Sērbia în o distanță de 35 de kilometri. Pentru celelalte comune

se dau paspōrte de vite de colorii albă. Pentru vitei și junci sub 2 ani, apoi pentru mânzi paspōrtul este prōvădit cu timbru de 3 cruceri, pentru celelalte vite cu 5 cruceri. Comunele limitrofe cu România și Sērbia în o distanță de 35 kilometri sūnt îndatorate a purta protocoale de evidență despre vitele aflătoare pe teritoriul lor și fie-care econom de vite este îndatorat a arēta la notariat numărul vitelor sale.

La tēgurile mai mari de vite locurile au a se împărți după comunele, din care s'au adus vite la tērg. și după spargerea tēgului locul are a fi desinfectat. În acele comunități, în care consumul de carne este mai însemnat (în care adecă se tae peste 400 vite pe an) au a se construi, de este cu puțință, pe țermurea riului locale de tăiet vite (abator, belitoare), și în acestea au se privegheze veterinarul (medicul de vite) sēu alți comisari denumiți anume, ca se se tae numai vite sănătoșe. asemenea au a se statori căile, pe cari au a se mâna vitele la tēguri. Giandarmii și finanții au se privegheze în acēstă priviuță și cei-ce vor mâna pe alte căi vitele la tēguri vor fi pedepsiți.

La ivirea de morburii epidemice legea prevede tōte acele dispozițiuni, prin a căror aplicare se se pōtă stērpi morbul îndată la nascerea lui sēu cel puțin se rămână localizat. În asemenea casuri autoritățile politice trăgēnd cordon în jurul comunelor, în care s'a ivit morbul lipicios, opresce intrarea și eșirea de vite din astfel de comune.

Pedepsele contra celor-ce vor călca dispozițiunile legii sūnt fōrte aspre și ele sūnt stipulate în bani și în închisōre.

În comitatul Caraș-Severin comunele limitrofe cu România și Sērbia în distanță de 35 kilometri și în cari au a se aplica blanchete de 2 și 5 cruceri *galbine* pentru paspōrtele de vite sūnt următoarele cătră România: Borlova, Vercerova, Ilova, Temeș-Slatina, Sadova-nouă, Sadova-veche, Armeniș, Feneș, Teregova, Rusca, Luncavița, Domașna, Canicea, Cornereva, Bogoltin, Mehadica, Cuptōre, Globurēu, Crușovēț, Globucraiova, Plugova, Lapușnicel, Petnic, Valeabolvașnița, Iablanița, Băile-erculane, Putna, Mehadia, Peceneșca, Bērza, Toplet, Coramnic, Tuferi, Jupaneș, Orșova, în parte apoi comunele: Marga, Mērul, Valișōra, Bolvașnița, Pervova, Borloveni noi, Prigor, Rudăria și Bănia; cătră Sērbia comunele dela Iablanița în jos căștră Dunăre apoi Plavișevița, Ţisovița, Sichevita, Moceris, Șopotul nou, Pojejenă rom. și sērbescă, Sasca mont. și română, Bogodint, Slatina, Macoviște, Potoc, Socolar, Hadia, Petrila, Cincicci, Belobresca, Lescovița, Nicolint, Vrănuț, Rusova nouă și veche, Baziaș, Berliște, Mircovaț, Ciorda, Iam, Șobotița apoi în parte comunele Plugova, Prigor, Rudăria, Bănia, Gherbovēț, Lapușnic, Ciclova română și Vrani. Pe sama acestor comune au a se da paspōrte de vite de colorii galbină.

Sfătuim pe economii nostri de vite, ca până se vor mai familiarisa cu noiele dispozițiuni susatinse, se consulte în casuri de cumpărări și vëndări de vite pe notarii cercuali, cum au să se pōrte, căci la din contra vor fi espusi la multe vecsațiuni și amende în bani.

Pompei.

(Disertațiune de Ioan Miclea, învățătorii.)

(Fine.)

Aici se culcă unchiul meu, după-ce a beut de mai multe ori apă rece. Dar flăcările și premergătorul fosfor pre ceiațați îi constringe să fugă, era pre el il constringe a să seula. Rădîmat de doi selavi plécă, dar era recade tneat — după cum presupun — de fum și mulțimea diferitelor miasme, și fiind-că era atacat de mai multe ori de sgârçiuiri. A treia și după espirarea sa, s'a aflat corpul lui neatacat, bine conservat, avînd la aparință aspectul mai mult al unui adormit, decât mort.

În a doua epistolă ne descrie Plinius tinerul păta-niile proprii, și ce e mai interesant urmările erupțiunei, între altele descrie:

„Tu dîci, că epistola, care ți-am scris'o la cererea ta despre mórtea unchiului meu, a produs în tine dorința de a afla nu numai frica ci și păta-niile mele în *Misenum*, unde am fost rămas. După plecarea unchiului meu cealaltă parte a țilei am studiat, apoi am luat o baie rece și am adormit puțin și neliniscit. Cutremurile simțite de câte-va țile nu ne-a spăriat, fiind în *Campania* o întem-plare, ce obvine adese. În noțtea aceea însă a fost așa de puternic încât totul era amenințat cu distrugere....

Când gândeam a scula pe mamă-mea, dînsa deșchide ușa dela chilia mea de dormit. Ne așezăm în curte și nu știu fost'a temeritate séu nepăsare — eu eram de 18 ani — căci mi-am adus istoria lui Livius și cetiam, parcă musele me adumbreau, când me pomenesc cu un amic al unchiului, carele s'a întors din Spania și carele ne-a muștrat, atât pre mamă-mea cât și pre mine; pre dînsa pentru indulgință, ér pre mine pentru nepăsarea mea. Cu toate acestea eu continuam mereu cu cetirea. Era óra țilei și totuși întunerec. Clătîndu-sé zidirile dimpregiur era pericol iminent de resturnare. Ne resolvîrăm dară a părăsi orașul. Mulțimea spăriată, care imiteză pre alții, ne împingea înainte.

Când au rămas zidirile în dosul nostru, am stat; dar aici minune nouă, frica nouă. Trăsurrele, care ne-au scos din oraș, pre șes întins jocau și erau aruncate încóci și încolo. Puneam petri sub ele însă îndesert. Se împărea, că marea să inghită pre sine, cel puțin animalele de mare zăceau pre uscat și malurile prin fugirea apei deveniau mai mari. În partea opusă de cătră Vesuv esplodă un nour negru aruncând flacăre șerpuitoare și lăpădă foc, ce sémēna a fulgere, dar cu mult mai mare decât fulgerele.

Acuma amicul spaniol țise mánios: dacă fratele teu, dacă unchiul teu e încă în viță, el ar dori să ve șcie mântuiți; dacă e mort atunci dorința lui a fost, ca să trăiți mai mult ca el, decî pentru-ce trăgănați cu fuga?

La replica noastră, că nu ne putem decide a căuta scăparea, până nu sîntem în siguranță despre sórtea unchiului, — nu se mai opresce ci plécă și scapă în fugă mare de pericol.

În scurt timp se așeză nourul acela la pămēt și acopere insula Capreae; și muntele Misenum ni s'a as-

cuns vederei. Atunci me admonéză, se rógă, demândă mamă-mea să sbor cum voiu putea; ea înse bētrēnă, mor-bósă voesce bucuros să móră numai să nu pórtē vina mórții mele. Eu îi respond, că fără ea nu încere a căuta scăpare, o apuc de mână și o silesc să mérgă mai iute. Ea imi urméză fără voie și cu vaete, ce me rețin.

Deja cade cenușe pre noi, dar nu în mēsură mare. Me uit înderept și ved o vultóre de cenășă grósă trăgēndu-se ca un fluvin pre pāmēt. „*Până vedem, să ne dăm la o parte*“ țisei eu mamei mele „*ca să nu fim doborîți pre drum și să fim striviți de lumea ce fuge prin întunerec*. D'abea ne lăsarăm la pāmēt, când s'au și făcut întunerec, dar nu ca într'o nópte nourósă și ca cum ai stinge lumina într'un loc închis. Se auțiau mueri plângēnd, copii țipānd, ómenī strigēnd; unii își strigau părinții, alții copii alții érá soții, unii să cunosceau pre vóce, și își vāctau sórtea împrumutat. Unii își doreau mórtea de frica mórții, mulți rădicau pumnii la ceru; alții strigau, că nu mai sînt deși și cum-că e capēțul veacului....

În cât-va să mai lumină ceriul, dar nu ca de țiuă, ci lumina aceea sémēna mai mult ca un antepost al focului ce se apropia. Totuș focul rămase în o îndepărtare și întunerecul reapăru cu o așa de grósă și puternică plóc de cenușe, încât de multe ori a trebuit să ne sculăm și să ne scuturăm, ca să nu fim acoperiți și aședați de greutatea ei. Eu aș putea fi măreț, că în acest mare pericol n'am scos din gură nici vaet și n'am lăsat nici un suspin, dacă nu aflam în totala nimicire a tuturor lucrurilor o tristă mângăere în mórte.

În sfērșit întunerecul să perdu într'un fel de fum séu de cētă. Să facu țiuă, ba chiar și sórele apăru, dar turbat ca la o întunecime de sóre. Tóte obiectele s'au schimbat vederilor nóstre și se arătau acoperite fórtē cu cenușe ca cu néuă. Noi reîntórserăm la *Misenum*, ne curățîrăm cum puturăm și petrecurăm nóptea următóre în neliniște între frică și speranță. Speranța prevala, pentru-că cutremurile continuau și unii se înșelau în nebunatacele profetiilor oribile ale nenorocirii lor. Cu tóte că cunosceam dimensiunea pericolului noi totuși nu ne-am putut resolvî la fugă, până a nu prinde veste despre sórtea unchiului.

Tu voi ceti acestea fără a le eternisa în istorie și-ți las bunei chibzuințe de ale primi séu nu de o simplă epistolă. Rēmăi sánatos!

Precum s'a țis mai sus, puține documinte atât din vechime, cât și contimporane sînt, în care să fie propria esperință timbrată astfel, precum sînt epistótele lui Plinius tinerul. Cuprinsul acelora te transpun spiritual în antici-tate. Ba, te simți contimporaanul acelei întemplări de-sastróse, preste care a trecut optșprețe secoli fără ca întipăririle ce le lăsă asupra fantasiei și simțimintelor nóstre să scadă!

Iabuca în August 1888.

Varietăți.

Botezul Domnului, s'a serbat și de astădată cu solemnitatea îndatinată. Sântirea cea mare a apei o a în-deplinit Prea Sântitul Episcop diecesan fiind timpul friguros și vânturos în biserică cu asistința clerului local. O companie din regimentul de infanterie Nr. 43 contele Grünne a rădicat festivitatea prin salvele date la momentele principale ale oficiului divin și ale actului sântirii apei.

Diua s. Ioan Botezătorul, totdeodată onomastica Prea Sântitului Episcop diecesan, s'a serbat și în acest an după programul satorit. În presara zilei la 6 $\frac{1}{2}$ ore s'au adunat în reședința episcopescă preoțimea locală, funcționarii consistoriali și corpul profesorilor împreună cu elevii ambelor institute teologic și pedagogic. Aci clericul Ioan Murgu, apoi pedagogul Ioan Treicu prin cuvântări acomodade momentului și binesimțite au felicitat pe Presântitul Episcop diecesan, carele la intrare în sala ședințelor consistoriale fu salutat de corul institutelor cu „*întru mulți ani*“ și imnul „*sântă și de sântătoare*“. Presântitul mulțami emoționat tinerimei îndemnându-o la studiu serios. În fine s'a produs corul societății române de cântări prin o piesă binișor executată, după-ce președintele societății dl Traian Barzu asemenea a fost felicitat pe Presântitul, carele dioa sântului Ioan o a petrecut în tragere.

Fapte laudabile. Tinerul preot din Clopodia Ioan Alexandrescu abea de 5 luni aședat în acea parochia s'a distins prin zelul seu și a devenit foarte iubit și stimat în comună cu deosebire prin aceia, că prin povețele și întervenirea lui s'a reparat turnul până aci ruinat al bisericii înfrumșându-l cu punerea unei crucei noue, apoi prin cumpărarea odórelor bisericesei de lipsă și în fine prin depurarea datoriilor de contribuțiune de pe sesiunea parochială. Parochia acésta, ce se credea plecată pe calea perirei, înflorește și credincioșii ei pe și ce merge, se sporesc. Credincioșii din acea comună dau mulțumită educătorilor acestui zelos preot și P. S. Sale Părintelui Episcop diecesan pentru înțelepta îngrijire.

Petrecerea dată în séra de Sânt-Vasiu din Caransebeș a succes. Corurile de bărbați au fost cântate cu precisiune suficientă. Declamațiunea dșorei Areti Ionaș a fost des aplaudată. Disertațiunea plină de spirit a dlui Traian Barzu intitulată: „*recepte contra sărăciei*“, a fost ascultată cu multă atențiune, deși părerea generală era, că o asemenea disertațiune n'ar fi fost la locul ei în preséra anului nou. Cuvântul, prin care dl Traian Barzu președintele societății de cântări, a salutat anul nou, a fost primit cu însuflețire. Petrecerea a fost binecercetată și animată.

Bal român în Viena aranjéază Români din capitala imperiului sub înaltul protectorat al Alteței Sale imperiale regale Archiducele Reiner Joî în 26 Ianuarie v. (7 Februarie n.). Venitul curat al acestei întreprinderi momentuose în interesul prestigiului nostru național este destinat pentru ajutorirea *studentilor români lipsiți de mijloce* și pentru societatea *România jună*, centrul tinerilor români

din Viena. Darurile sânt a se trimite dlui I. Gr. Teranu cand. med. Viena. VIII, Schlösselgasse 14.

Concert va da corul plugarilor rom. gr. orient. din Jebel împreunat cu dans în 7 (19) Ianuarie 1889 în sala ospătării mari de acolo. Începutul la 8 ore séra. Prețul de intrare: pentru una persoană 1 fl., familia 1 fl. 50. și venitul curat este destinat pentru fondul corului.

Revisiune oficiósă. Comitele suprem al comitatului Caras-Severin însoțit de Vicecomite, de protofiscul, contabilul și un viconotariu comitatens au revéduț oficiul orfanal și manipularea de cassă la magistratul orașului Caransebeș Lunî în 2 (14) Ianuarie a. c. și aflând tóte în ordine a esprimit primariului orașenesc dlui Ioan Nemoian recunoscința sa pentru diligența și zelul desvoltat întru regularea acestor agende, ce se aflau mai nainte în o mare încurcătură.

Cassa de păstrare primă din Caransebeș ține adunarea sa ordinară anuală a douspredecea Duminecă în 27 Ianuarie nou la 2 ore d. a. Obiectele de pertractat sânt relațiunile direcțiunei și ale consiliului de supraveghere, bilanța și darea absolutoriului, defigerea dividendei, alegerea unui substitut al directorului și alor doi membri în consiliul de supraveghere Tot în acéstă și ține adunarea generală anuală și întrunirea funcționarilor din Caransebeș.

Cassa de păstrare postală din loc. În luna lui Decemvrie a. tr. s'au depus în 44 poziții 269 fl. 84 cr. spre fructificare. S'au scos în 18 poziții 212 fl. 15 cr. Rémân decî depuși 57 fl. 69 cr. -- În anul 1888 s'au depus în 480 poziții spre fructificare 6252 fl. 48 cr., s'au scos în 150 poziții 4667 fl. 85 cr., decî rămân depuși 1584 fl. 63 cr. Decă examinăm cu pricepere aceste cifre, ne convingem despre efectul binefăcătoriu al acestei instituțiunii postale, căci depunerile au urmat în multe poziții în sume mici, apoi acestea în casuri de lipsă mare sau scos odată în o sumă frumuseică. Decî nu putem desultul recomanda instituțiunea casselor postale de păstrare, căci și cel mai sérac póte prin ele se și pună la o parte încetul cu încetul începând cu 5 cruceri un mic capital: „*banî albi pentru zile negre*“, cum dice proverbul.

Lugoșul oraș cu magistrat regulat. Fóia oficială a Comitatului Caras-Severin publică concursul pentru posturile de primariu cu anual 1600 fl., de 2 senatori cu anual 1150 fiorini pentru unul, de căpitan de poliție cu anual 1100 fl., de avocat cu 300 fl., de ingenieer cu 400 fl., de cassariu cu 800 fl. de controlor cu 600 fl., de contabil cu 700 fl., de espeditor și archivariu cu 600 fl., de tutor orfanal și țitoriu de evidență cu 700 fl., de protocolist cu 700 fl., de curator al spitatului 300 fl., de veterinaru cu 100 fl., de móșe cu 100 fl. de 3 comisari de vecinătăți cu câte 350 fl., de un comisariu de securitate cu 400 fl. de patru cancelisti cu câte 450 fl. Petițiunile recursuale au a se preda până în 23 Ianuarie nou a. c. Vicecomitelui Béla Lítsek. Constituirea reprezentanței orașenesce alese se va efeptui în 23 Ianuarie nou la 9 $\frac{1}{2}$ ore în sala de consultațiunii a orașului sub presiul Vicecomitelui.

Basilian Petrovici. Episcopul din Neoplanta este numit cu pre înalta rezoluție din 8 Ianuarie a. c. de Administrator al Metropoliei de Carloveț.

Încredințați. Pe amabila domnișoră *Berta Faragó*, fiica dlui *Iosif Faragó de Szt.-Kabolna* perceptor al oficiului de sare din loc, prea bine cunoscută publicului nostru român din Caransebeș prin desele ei cooperări la concertele noastre, ș'o-a încredințat de soție dl *Dr. Hugo Fink*, medic superior c. r. în reg. de infanterie Nr. 43. Primescă fidanșaii sincerile noastre felicitări.

Numire. Pentru despărțirea comuniunilor grănicesci din cerul Bozovici este numit protopretorul onorariu *Alexandru Keresztes de Csikbánfalva* în locul fostului protopretor onorariu *Várkonyi* destituit prin proces disciplinar.

Mulțămită publică. Societatea română de cântări și muzică din Caransebeș își ține de plăcută datorință a exprima și pe această cale cea mai căldurosă mulțămită pentru suprasolvirile făcute cu ocaziunea petrecerii din seara de Sânt-Vasiu, de către următorii DD: Ilustritatea Sa Dl Episcop Ioan Popasu 10 fl. Constantin Popasu 4 fl. 40 cr. P. C. Sa Dl Protosincol Filaret Musta 1 fl. P. O. D. Andreiu Ghidiu 1 fl. Ioan Bartolomei 1 fl. Carol Susich 1 fl. 40 cr. R. s. I. 40 cr. N. Antal, Holz și Stich câte 40 cr., la olaltă 20 fl. 40 cr. Cassariul.

Cas de mörte. *Nicolae cavalier de Grigoricica*, deputat din Bucovina la senatul imperial din Viena a răposat repentin în 11 Ianuarie nou a. c. în Viena, în etate de 51 de ani. El ste cunoscut din timpul studiilor sale juridice tuturor Românilor, cari au petrecut în capitala imperiului între anii 1862—1865, fiindcă era de o natură foarte veselă și nu lipsia dela nici o petrecere a tinerimei române din Viena. El a rămas până la ultima resuffare credincios aspirațiunilor națiunei sale și în senatul imperial aparținea grupului *Hohenwart*. Fie-i memoria binecuvântată.

Bibliografie. Dl. Eugen Brote, presidentul reuniunei de agricultură din comitatul Sibiului a ținut la întrunirea agricolă din Seliște în 1 Iulie 1888 un discurs foarte instructiv despre „*ținerea vitelor*“. La inițiativa acelei întruniri discursul din cestiune s'a tipărit la institutul tipografic în Sibiu și broșura acesta de 22 de pagine se poate procura cu prețul de 12 cr. plus postporto. Economia de vite a fost la români totdeauna cel mai însemnat mod de trai și autorul broșurei are tot dreptul, începând discursul seu cu următoarele cuvinte: „Românii nostri, așezați în masse compacte la pôlele Carpaților, țineau și țin vite, din ale căror produse nu numai că-și acoperiau toate trebuințele zilnice, ci sciau și face averi frumoșe. Bogăția „*Mărginimii*“ își are netăgăduit isvorul în ținerea vitelor și în negoțul cu produsele acestora. Sute și sute de mii de capete de vite s'au prăsit în „*Mărginime*“ și s'au hrănit pe pășunile grase ale munților din țără și ale șesurilor din România, Basarabia și Dobrogea.“ Recomandăm cu tot deadinsul procurarea și cetirea acestui tractat instructiv pentru fiecare econom de vite.

Publicațiune.

Subscriși în înselesul ș-lui 13 din Statutele societății române de lectură din loc, aducem pe această cale la cunoștința membrilor acestei societăți că adunara generală anuală, conform hotărârii ddto 28 Decembre 1888, se va ținea în 29 Ianuarie a. c. st. v. pe lângă următorul program:

- a) Raportul Comitetului;
- b) Socota Cassariului;
- c) Alegerea noului Comitet și
- d) Statorirea bugetului pe anul 1889.

Onorații membri prin această sunt poftiți a lua parte la amintita adunare generală.

Caransebeș în 6 Ianuarie 1889.

Ioan Topal,
president.

Gerasim Sêrb,
secretaria.

Provocare.

Următoarele comune bis. care până acuma n'au solvit abonamentul la „*Foia diecesană*“ atât pe anii trecuți cât și pe anul curent sânt poftite a trimite cât mai curând suma restantă însemnată mai jos la administrația acestei foi și anume:

Pe anii 1886, 1887 și 1888 câte 5 fl. = 15 fl.: Brebul, Buchin, Banloc, Braneșel, Biniș, Berzasca, Bogăltin, Ciresa, (Bistra, Cebza, Clopodia, Cheveresul-mare, Cadar, Cuptóre (pprsbtl Mehadia, Carluinari, Cinclicic, Dalei, Dezesel, Dălinesel, Drinova, Dragșina, Duleu, Dubos, Făget, Forșescel, Forotie, Folca, Gerteniș, German, Globu-reu, Greovaț, Jidoviul, Juresel, Jupănesti, Margina, Macoviște, Maidan, Mircovaț, Moniom, Naidăș, Ohaiabistra, Oloșag, Povergina, Retișor, Ruginosu, Zgribest, Sichevița, Sopotul-vechi, Stamora-rom., Surducul-mare, Tapia, Valea-păii, Valșora, Vereiorova, Vlaicoveț, Varadia (școala) și Zolt.

Pe anii 1887 și 1888 câte 5 fl. = 10 fl.: Armeniș, Bujor, Bogșamont., Bozovici, Bolvașnița, Boldur, Băzest, Bichigi, Berliste, Biserica-albă, Clieiova, Cerna, Cornia Terova Câmbic, Căvâran, Crivina (Făget), Curtea, Coronii, Clieiova-mont., Calina, Dragomirești, Gherbovet, Gaiul-mic, Goruia Iubeova, Ilanadia, Iabuca (Verșet) Iersig, Iadia, Jitini, Straja, Marga, Macedonia, Oravița-rom., Petrosa, Pêrova, Pecenișca, Pogănești, Poiana, Prisaca, Putna, Reșița-rom., Rusova-veche, Sasca-rom., Sadova-nouă, Sacoșul-turc., Sălbăgel, Sintesc, Sêrbova, Șoșdia, Socolari, Sredăștea-mică, Surducul-mic, (școala) Tincova, Tolvadia, Topleț, Tuferi, Ulme, Unip, Vasiova, Valea-mare, Var, Valing, Voislova, Vran, Vra-niut, Servesti, Zorlentul-mare, Zorlentul-mic și Furdia.

Pe anii 1886 semestrul II, 1887 și 1888 = 12 fl. 50. cr.: Glogon, Sinersig, Percosova.

Pe anii 1887 semestrul II, și 1888 = 7 fl. 50. cr.: Ierrof, Omor, Tievaniul-mic.

Pe anul 1888 = 5 fl.: Bocșa-rom., Broșteni, Borloveni-vechi, Borloveni-noi, Birna (școala) Ciresa-Timiș, Căcova, Căpêt, Crețina, Ciuta, Coștel (Verșet) Chernecoa, Cornearova, Crivina (Lugoș) Ciudanoveț, Denta, Doclin, Doman, Dognecca, Furling, Globuraiova, Giulvez, Hezeriș, Hodoș, Iaz, Iamul-mic, Iam, Iablanița, Jupa, Lăpușnic, Lăpușnicel, Luncavița, Lugoș, Maciova, Mêrul, Mehadia, Moceris, Marcovaț, (Biserica-albă), Obreja, Orșova, Oravița-mont., Petroman, Potoc, Prigor, Rachitova, Racașdia, Romăneș, Rugi, Rusova-nouă, Sarazan, Sdióra, Secăș, Silagi, Rusca, Soceni, Teregova, Teneresit, Têrnova, Uzdin, Valcadeni, Vermeș, Visag, Vucova.

Pe anul 1888 semestrul II. = 2 fl. 50 cr.: Fizeș, Herendesci, Petrovoselo, Silha, Moldova-nouă.

Rugăm cu totdeauna pe **onorata preoțime și onoratele comitete parohiale** ale comunelor restante, să binevoască a lua în considerațiune, că speșele tipăririi acestei foi, care are a împlini o lacună adânc simțită în viața noastră bisericească și școlară, sînt considerabile și că acelea trebuie să le plătim odată tipografiei. Deci repetăm rugarea pentru deportarea restanțelor după puțină cât mai curînd.

Administratura „Fóiei diecesane“.

CONCURS.

În urma ordinațiunei Ven. Consistoriu diecesan din Caransebeș ddtó 21 Septemvri 1888. Nr. 454 S. se escrie concurs pentru întregirea postului învățătoresc din comuna *Obad*, protopresbiteratul Ciacovei, comitatul Timișului cu termin de alegere pe 22 Ianuarie 1889 st. vechiú.

Salariul anual:

1. În baní gata 300 fl. v. a.
2. 16 metri de lemne pentru învățătoriu a 2 fl. 50 cr. 40 fl.
3. 12 metri de lemne pentru sala de învățămînt a 2 fl. 50 cr. 30 fl.
4. Pentru conferințe 10 fl.
5. Pentru scripturistică 5 fl.
6. Pentru familiașul școléi 5 fl.
7. 4 $\frac{216}{1600}$ jugere pămînt arătoriu de I clasă.
8. Cortel liber cu grădina de legumí și o grădină afară ambele de $\frac{1560}{1600}$ st. □.
9. Dela înmormîntări unde va fi poftit 50 cr.

Dela recurenți sê recere, ca să sê prezenteze în vre-o duminică sêu sêrbătórea în sânta biserică spre ași arêta desteritatea în cântare și tipic, érá recursele bine ajustate conform stat. org. bis. sê le adreseze comitetului parochial din *Obad* și sê se subșternă reverendisimului domn *Paul Miulescu*, protopresbiter în *Ciacova* până la 19 Ianuarie 1889.

Obad, din ședința comitetului parochial ținută la 18 Decembrie 1888.

[1] 2—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Paul Miulescu*, m. p. protopop și as. cons.

CONCURS.

Cu provocare la ordinațiunea Venerabilului Consistoriu diecesan ddtó 2/14 Decemvrie 1888 Nr. Sc. 586 se escrie concurs pentru ocuparea definitivă a postului de învățător la școla confesională gr. or. din *Zagujeni* protopresbiteratul Caransebeșului cu termin de concurs de 30 de zile dela prima publicare în „Fóia diecesană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sînt:

1. Salariú în baní 250 fl. v. a.
2. Scripturistică 8 fl. v. a.
3. Pentru conferințe 8 fl. v. a.
4. Pentru încălđirea școléi 6 fl. v. a.
5. 24 de metri de lemne, din cari are a se încălđi și sala de învățămînt.
6. 3 jugere pămînt arătoriu și cuartir libér în edificiul școléi cu grădină întravilană de $\frac{1}{2}$ juger și
7. Dela proprietarii marí din loc Domnií *Jákabffy* și *Juhos* o remunerație de câte 6 fl. la an la olaltă 12 fl.

Doritorii de a ocupa acest post de învățătoriu au sê și subșternă recursele lor înștruate conform statutului organic și înștrucțiunilor Ven. Consistoriu diecesan adecă cu testimoniu de cualificație adresate comitetului parochial din *Zagujeni* prin oficiul protopresbiter al *Caransebeșului* până la terminul indicat.

Din ședința comitetului parochial ținută în *Zagujeni* la 18/30 Decemvrie 1888.

[3.] 1—3.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine *Andreiú Ghidliu* m. p. protopresbiter tractual.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățător la școla confesională gr. or. română din comuna bisericească *Margina*, protopresbiteratul Făgetului sê escrie concurs cu termin de 30 de zile începînd dela prima publicare în „Fóia diecesană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sînt:

1. În baní gata 176 fl. 74 cr. v. a.
2. 12'50 Htl. grân și 12'50 Htl. cucuruz în natură.
3. Pentru conferință 6 fl.
4. Pentru scripturistică 5 fl.
5. Pentru servitoriul școléi 9 fl.
6. 40 metri cubici de lemne pentru școla și învățătoriu aduși în curtea școléi.
7. Locuință libéră cu folosirea grădinei școléi de 1 juger.

Cei-ce dorese a ocupa acest post învățătoresc au sê și subșternă recursele ajustate cu documentele necesari conform statutului organic și a regulamentului, pentru organizarea învățămîntului, adresate comitetului parochial din *Margina*, la oficiul protopresbiter al gr. or. român al Făgetului până la terminul deschis.

Dela recurenți sê cere, ca sê se presinte neapărat în vre-o duminică sêu sêrbătórea în sânta biserică, spre ași arêta desteritatea în cântare și tipic.

Margina, din ședința comitetului parochial ținut la 27 Decembrie 1888.

[2] 1—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariú*, protopresbiter tractual.

Nr. 361 ex. 1888 prot.

